

■ СВЯТО

Під небом Європи

СТОР. 2

■ МІЖНАРОДНІ ПРИНЦИПИ

В гостях у КМЕС

СТОР. 6

■ ЗЕЛЕНІ СВЯТА

Свято літа, душі і серця

СТОР. 7

ГАЗЕТА ДЕРЖАВНОЇ ПРИКОРДОННОЇ СЛУЖБИ УКРАЇНИ

№ 20 (5609)
25 ТРАВНЯ 2018 РОКУ

ПРИКОРДОННИК України

ЗАСНОВАНА У 1943 РОЦІ

ПРИКОРДОННИЙ КАСТИНГ

НАША ДЕРЖАВА ЗМІЦНИЛА СВОЇ ПОЗИЦІЇ У РЕЙТИНГУ НАЙКРАЩИХ АРМІЙ СВІТУ GLOBAL FIREPOWER. УКРАЇНА ПОСІЛА 29 МІСЦЕ ЗІ 136, ПІДНЯВШИСЬ ПОРІВНЯНО З МИНУЛИМ РОКОМ НА ОДНУ СХОДИНКУ. НАРАЗІ ВОНА ПОСІДАЄ ВОСЬМЕ МІСЦЕ СЕРЕД НАЙЕФЕКТИВНІШИХ АРМІЙ ЄВРОПИ І НАЙВИЩУ СХОДИНКУ СЕРЕД ЄВРОПЕЙСЬКИХ ДЕРЖАВ, ЯКІ НЕ ВХОДЯТЬ ДО НАТО. ЗА РОКИ ВІЙНИ БОЄЗДАТНІСТЬ УКРАЇНСЬКОГО ВІЙСЬКА ПІДВИЩИЛАСЯ. ТА ПОПРИ ЦЕ СЬОГОДНІ ЯК НІКОЛИ ГОСТРО ПОСТАЄ ПРОБЛЕМА НЕДОБОРУ САМЕ ПРОФЕСІЙНИХ КАДРІВ. ФАХ ВІЙСЬКОВОГО ПОВ'ЯЗАНИЙ ІЗ РИЗИКОМ ДЛЯ ЖИТТЯ, ТОЖ ПОТРЕБУЄ ЦІЛКОВИТОЇ ВІДДАЧІ. ВОДНОЧАС ЛЮДИНА, ЩО ПІДПИСУЄ КОНТРАКТ, ПРАГНЕ ВМОТИВОВАНОСТІ. ПОПРИ СУТТЄВЕ ПІДВИЩЕННЯ ЗАРПЛАТ ВІЙСЬКОВИМ, ДЕРЖАВНИЙ МЕХАНІЗМ НЕ ТАК ОПЕРАТИВНО ПРИСТОСОВУЄТЬСЯ ДО РИНКУ ПРАЦІ, ЯК БІЗНЕС, ТОЖ КОНКУРУВАТИ ІЗ ЗАРПЛАТАМИ КОМЕРЦІЙНОЇ СФЕРИ ВІЙСЬКОВА СЛУЖБА ЧАСТО НЕ В ЗМОЗІ.

ЗАКІНЧЕННЯ СТОР. 4-5

КОРДОН ЗА ТИЖДЕНЬ

1,820 МЛН осіб

оформлено встановленим порядком

384 особи

затримано за незаконне перетинання кордону, зокрема 13 незаконних мігрантів

затримано товарів і вантажів, які незаконно переміщувалися через державний кордон, на суму

691 ТИС. ГРН

■ КОРОТКО
ПРО ГОЛОВНЕКОМПЕНСАЦІЯ
ЗА ЖИТЛО

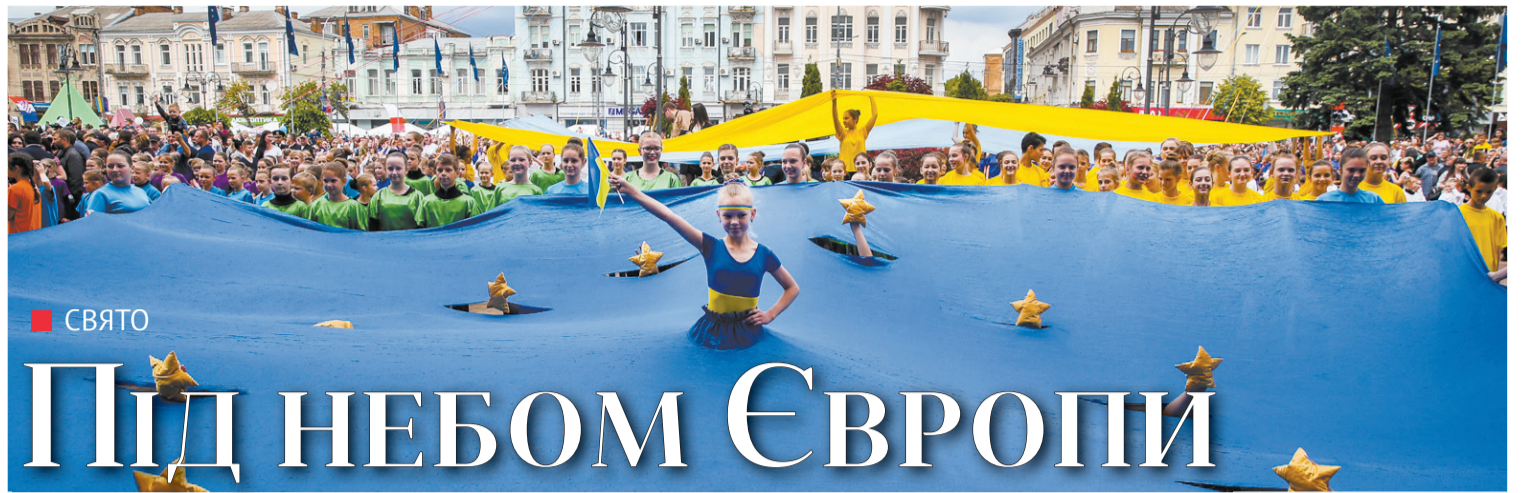
Кабінет Міністрів України затвердив розподіл субвенції з державного бюджету місцевим бюджетам на виплату грошової компенсації за житло для сімей загиблих осіб, а також для осіб з інвалідністю I-II групи, визначених Законом України «Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту», інвалідність яких настала внаслідок поранення, контузії, каліцтва або захворювання, одержаних під час безпосередньої участі в антитерористичній операції, забезпеченні її проведення на загальну суму 299 900,09 тис. гривень. За словами міністра, також 2018 року розширено програму забезпечення житлом ще на деякі категорії учасників бойових дій. Так, відповідно до затвердженого бюджету, майже 200 мільйонів гривень направлено на нову програму забезпечення житлом учасників бойових дій на територіях інших країн, що дозволить практично наполовину скоротити кількість людей, які майже тридцять років перебувають у черзі на отримання житла після завершення бойових дій, наприклад, на території Афганістану. А вже 2019 року, за умови відповідного фінансування, вдасться повністю закрити цю програму, забезпечивши усіх її учасників житлом.

Василь ДРОЗДОВ

НОВИЙ ЛОУКОСТЕР
SKYUP

21 травня цього року почав свою роботу новостворений український авіаперевізник компанія SkyUp. Перші рейси здійснено до курортних міст Єгипту. У планах авіакомпанії на перший рік роботи – не тільки виконання міжнародних чартерних перевезень, а також відкриття регулярних українських та міжнародних напрямків. Перші внутрішні українські регулярні рейси мають запустити наприкінці червня 2018 року. На першому етапі рейси заплановано за двома напрямками: Київ – Одеса, Харків – Одеса. Міжнародні регулярні польоти в 2018 році плануються за напрямками: Київ – Барселона, Київ – Дубай, Київ – Ларнака. Вартість усіх регулярних перевезень буде формуватися за лоукост-моделлю – без багажу та обраних додаткових послуг. Вона залежатиме від напрямку подорожі та від часу придбання квитків. Наприклад, квиток «Київ – Одеса» коштуватиме від 499 гривень в один бік. Наразі флот авіакомпанії складається із середньомагістральних суден типу Boeing 737-800 NG ємністю 118 місць 2013 року випуску. Це наймолодший флот серед українських авіакомпаній – середній вік повітряних суден становить чотири роки.

Тетяна ФІЛІПЕНКО

■ СВЯТО
ПІД НЕБОМ ЄВРОПИ

ПРЕЗИДЕНТ ПЕТРО ПОРОШЕНКО РАЗОМ З ДРУЖИНОЮ ВЗЯВ УЧАСТЬ В УРОЧИСТИХ ЗАХОДАХ З НАГОДИ ДНЯ ЄВРОПИ В УКРАЇНІ. ГЛАВА ДЕРЖАВИ ПРИВІТАВ МІШКАНЦІВ ВІННИЦІ ТА ВСЮ УКРАЇНУ ЗІ СВЯТОМ, ЩО ВЖЕ 15 РОКІВ ТРАДИЦІЙНО ВІДЗНАЧАЄТЬСЯ У ТРЕТЮ СУБОТУ ТРАВНЯ.

Кожен має робити свою справу. Влада – служити народу. Суди мають відновлювати справедливість і гарантувати правду людям. Молодь повинна бути рушійною силою нашого руху вперед. Неурядовим організаціям варто мотивувати владу і берегти українську правду та свідомість. Спортсменам належить завойовувати славу на спортивних майданчиках. Армії – боронити українську землю. А нам всім разом – рухатися в Європу. І не лише в День Європи, а кожного дня, – звертаючись до присутніх на площі, сказав Петро Порошенко. – Я твердо вірю у близьке європейське майбутнє України, – наголосив Президент.

Під час промови він зазначив, що за чотири роки в країні відбулися надзвичайні зміни в процесі євроінтеграції. – Цей останній рік також був особливим. 1 вересня 2017 року вступила в силу, ратифікована всіма 28 країнами-членами Європейського Союзу, всупереч перешкоджанням країни-агресора,

Угода про асоціацію з Євросоюзом, – наголосив він. – Те, про що мріяли мільйони українців, ми нарешті втілили в життя.

Президент також нагадав, що 11 червня минулого року Європа відкрила двері для українців, започаткувавши безвізовий режим, задля якого проведено понад 144 реформи.

– Ми рішуче повертаємося в Європу, до європейської родини народів. Повертаємося, бо Україна завжди там була. І сьогодні Угода про асоціацію, безвізовий режим є другим і третім нашим спільним досягненням. А вже першим є побудова сильної, могутньої, ефективної, патріотичної і професійної української армії. І наші європейські партнери з країн НАТО в цьому

допомагають нам, і роблять Україну сильнішою.

До початку урочистої церемонії Петро Порошенко разом із дружиною Мариною пройшли центральною площею Вінниці. Вітали містян, фотографувалися з бажаючими, а також із дітьми-учасниками танцювального флешмобу «Під небом Європи». Того дня встановлено новий рекорд – у хореографічній постановці взяли участь понад півтори тисячі дітей.

Глава Держави з дружиною, а також Прем'єр-міністр України Володимир Гройсман взяли участь у церемонії підняття прапора Євросоюзу на головній площі міста разом із учнями Кирилом Бедраком та Діаною Підкалюк.

Сергій ПОЛИЩУК

■ ПАМ'ЯТЬ ПОКОЛІНЬ

ПЕРШІ НА ЗАХИСТІ!

ЗА УЧАСТІ ГОЛОВИ ДЕРЖПРИКОРДОНСЛУЖБИ ПЕТРА ЦИГИКАЛА, ОФІЦЕРІВ АДМІНІСТРАЦІЇ, ГОЛОВИ КОМІТЕТУ ГРОМАДСЬКОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ, ВЕТЕРАНІВ ТА ПЕРСОНАЛУ ПРИКОРДОННОГО ВІДОМСТВА 22 ТРАВНЯ ЦЬОГО РОКУ ВІДБУЛОСЬ УРОЧИСТЕ ВІДКРИТТЯ ПАМ'ЯТНОГО ЗНАКУ «100 РОКІВ ПРИКОРДОННІЙ СЛУЖБИ УКРАЇНИ».

Пам'ятний знак на честь сторіччя українського прикордонного відомства відкрито у Києві біля Адміністрації Державної прикордонної служби України. У гранітній композиції поєднано символічні зображення прикордонного стовпа часів УНР, відтворене за малюнком свідка тих подій – героя Української революції 1917–1921 років сотника Миколи Битинського, та сучасної емблеми Держприкордонслужби України. Пам'ять про звитяги воїнів Української Народної Республіки завжди буде жити та надихати сучасних захисників кордону України, які знову, як і у ті буремні часи, зі зброєю у руках першими стали на захист суверенітету рідної України.

Людмила ТКАЧЕНКО

■ УРОЧИСТО

БУТИ ВІРНИМ І ВІДДАНИМ!..

19 ТРАВНЯ 2018 РОКУ В ГОЛОВНОМУ ЦЕНТРІ ПІДГОТОВКИ ОСОБОВОГО СКЛАДУ ДЕРЖАВНОЇ ПРИКОРДОННОЇ СЛУЖБИ УКРАЇНИ ІМЕНІ ГЕНЕРАЛ-МАЙОРА ІГОРЯ МОМОТА ВІДБУЛАСЯ ЦЕРЕМОНІЯ СКЛАДАННЯ ВІЙСЬКОВОЇ ПРИСЯГИ НА ВІРНІСТЬ УКРАЇНСЬКОМУ НАРОДОВІ 200 ПРИЗОВНИКІВ СТРОКОВОЇ СЛУЖБИ 2018 РОКУ.

Урочиста подія розпочалася на стройовому плацу навчального закладу з внесення Бойового прапора. З гордістю та неприхованим хвилюванням військовослужбовці строкової служби вишикувалися в очікуванні одного з найважливіших моментів у своєму житті. Адже ритуал Військової присяги є святом, що уособлює доблесть і героїзм усіх поколінь нашого народу, оборонців та визволителів рідної землі. Усвідомлюючи важливість та відповідальність слів присяги, молоді прикордонники один за одним присягали на вірність народу України. Звучали прості, але щирі та

сповнені глибокого змісту слова. Цей день закарбується в їхній пам'яті на все життя.

Під час церемонії військовослужбовцям вручено зелені берети як невід'ємний атрибут охоронців державного кордону та символу гордості прикордонників усіх поколінь.

– Це надзвичайна подія у вашому житті, сьогодні ви склали Військову присягу. Ви починаєте військову службу в лавах Державної прикордонної служби України. Це означає, що робите відповідальний крок – присвячуєте себе служінню українському народові. Сердечно вітаю вас із цією знамен-

ною подією! Широ бажаю вам міцного здоров'я, мужності, наснаги та відданості Батьківщині, – зазначив у привітальному слові директор Департаменту особового складу генерал-майор Микола Маланчій.

Після складання Присяги вже традиційно священнослужителі освятили прикордонників та благословили їх на військову справу. По завершенні урочистих заходів Академічний ансамбль пісні і танцю Держприкордонслужби України подарував усім присутнім прекрасну концертну програму.

Володимир ДАШУК

...НІКОЛИ НЕ ЗРАДИТИ!

У КІНОЛОГІЧНОМУ НАВЧАЛЬНОМУ ЦЕНТРІ ВІЙСЬКОВУ ПРИСЯГУ НА ВІРНІСТЬ УКРАЇНСЬКОМУ НАРОДОВІ СКЛАЛИ 190 ПРИКОРДОННИКІВ-СТРОКОВИКІВ.

В урочистій обстановці, зі зброєю в руках, біля Бойового знамена частини перед командирами та співгромадянами, побратимами і найріднішими людьми молоді воїни присягли ніколи не зрадити українському народові.

До складання Військової присяги нове поповнення отримало практичні та теоретичні навички, необхідні для надійної охорони державних рубежів. Дисципліни тісно пов'язані між собою. Юнаків навчали тактики прикордонної служби, військової та фізичної підготовки, особис-

тої безпеки та іншим дисциплінам. Загалом на базі Кінологічного навчального центру підготовку пройде декілька сотень військовослужбовців, які прибули до лав Держприкордонслужби під час весняної призовної кампанії. Після кількох місяців підготовки вони будуть направлені до підрозділів охорони державного кордону Південного, Північного та Західного регіональних управлінь.

Володимир ШЕРЕМЕТ

В ОДЕСЬКИЙ ЗАГІН МОРСЬКОЇ ОХОРОНИ ПІВДЕННОГО РЕГІОНАЛЬНОГО УПРАВЛІННЯ ДЕРЖПРИКОРДОНСЛУЖБИ ЗАВІТАЛА ПЕРШИЙ ЗАСТУПНИК ГОЛОВИ ВЕРХОВНОЇ РАДИ УКРАЇНИ ІРИНА ГЕРАЩЕНКО З НАРОДНИМ ДЕПУТАТОМ УКРАЇНИ ІРИНОЮ ФРІЗ ДЛЯ НАГОРОДЖЕННЯ МОРЯКІВ-ПРИКОРДОННИКІВ ПОЧЕСНИМИ ВІДЗНАКАМИ ВЕРХОВНОЇ РАДИ УКРАЇНИ.

За вагомих внесок у справу захисту інтересів держави на кордоні, самовідданість і високий професіоналізм, виявлені під час виконання військового обов'язку, п'ятьом військовослужбов-

■ ВІЗИТ

ЗА СПРАВУ

цям загону було вручено нагороди Верховної Ради України. Варто нагадати, що наприкінці 2016 та 2017 року особовий склад загону брав участь у затриманні суден-порушників Sky Moon та Whisper. Прикордонні операції проходили в складних і небезпечних умовах відкритої агресивної поведінки членів екіпажу іноземних суден. У результаті високого професіоналізму, вмільх дій моряків-прикордонників, завдання успішно виконано, порушників законодавства України затримано. Під час заходів вшановано пам'ять загиблих капітан-лейтенанта Дениса Петухова та старшого матроса Євгена Колісниченка.

Ірина Геращенко привітала персонал загону з Днем прикордонника, висловила свою повагу та подякувала

захисникам морських кордонів України. На завершення свого візиту почесні гості відвідали катер морської охорони «Балаклава».

Андрій БІЛОБОРОДЧЕНКО

■ ГАРЯЧІ БУДНІ

ЗРАДЛИВІ СХОВАНКИ

У пункті контролю «Конотоп» прикордонники Сумського загону під час огляду одного з вагонів потяга сполученням «Москва – Хмельницький» виявили в міжстельовому просторі пасажирського купе револьвер марки АСЕНТ. На залізничному вокзалі «Куп'янськ-вузловий» під час спільного патрулювання прикордонниками Харківського загону зі співробітниками Національної поліції спрацював службовий пес. У сумці з особистими речами громадянина України 1978 року народження правоохоронці виявили пістолет марки Zogaki-MOD.914. В обох випадках знахідки вилучено та передано співробітникам Національної поліції. До правоохоронних органів направлено повідомлення про протиправні діяння, що містять ознаки кримінального правопорушення за статтею 263 «Незаконне поводження зі зброєю, бойовими припасами або вибуховими речовинами» КК України.

Юрій ТРУБАЧОВ

ЗАГУБЛЕНИЙ КРАМ

На ділянці відділу прикордонної служби «Грабове» спільними зусиллями прикордонного наряду та оперативними співробітниками Луцького загону затримано найбільшу цього року партію контрабандних сигарет. Правоохоронцями виявлено 12 чорних пакунків за 300 метрів до контрольної-слідової смуги. Коли контрабандисти зрозуміли, що їхні наміри переправити тютюнові вироби до Польщі викрито, кинулися навіткача, залишивши неподалік лінії державного рубежу 24 ящики сигарет різних найменувань. Наразі цигарки доставлено до прикордонного підрозділу для подальшої передачі Державній фіскальній службі та встановлення суми оцінки контрабанди.

Оксана ПЕТРІВ

РИБАЛКА БЕЗ ПРАВИЛ

Прикордонники Бердянського загону спільно із взаємодіючими правоохоронними органами виявили чотирьох осіб в акваторії Азовського моря, які займалися незаконним промислом і знищенням природних ресурсів. На маломірному плавзасобі бракон'єри вилучили майже 500 одиниць камбали за допомогою 37 сіток. На зловмисників складено протоколи за статтею 202 КУпАП – порушення прикордонного режиму. Направлено повідомлення до компетентних органів про виявлення ознак кримінального правопорушення, передбаченого статтею 249 ККУ «Незаконне зайняття рибним, звіриним або іншим водним добувним промислом». Заборонені знаряддя лову, маломірне судно та рибу вилучено працівниками Національної поліції. Загальний збиток державі склав понад 422 тисячі гривень.

Максим СОРОКА

ПОЧАТОК СТОР. 1

Нестача персоналу – проблема, що стосується і українських прикордонників. Серед основних напрямів діяльності відомства на 2018 рік – підвищення іміджевої складової, збільшення чисельності набору. Заступник директора департаменту – начальник управління кадрового менеджменту Департаменту особового складу Адміністрації ДПСУ підполковник Павло Горбатюк розповів про особливості прикордонного рекрутингу.

– Цього року прикордонне відомство знову повернулося до строкової служби. Чи відбулися зміни в системі комплектування?

– Два роки тому в нас були створені тимчасові навчальні пункти в загонах, у тому числі строковиків готували і в НАДПСУ. Цього року базову місячну підготовку проходять 720 осіб в Кінологічному центрі, 445 – у Головному центрі підготовки особового складу ДПСУ і 35 – в Ізмаїльському навчально-тренувальному загоні Морської охорони, після чого їх направляють в органи охорони кордону Південного, Західного і Північного регіональних управлінь. Призовна компанія вже розпочалася, залучаємо 1200 осіб. Хоча це вимушений захід, але однозначно розраховуємо на строковиків, бо вони є ресурсом поповнення контрактниками. До речі, з 3690 осіб минулого призову контракт підписали близько 600 строковиків.

– На кордоні бракує людей, і одними строковиками не обійтись.

Яку кількість нових кадрів, окрім цієї категорії, залучаєте на службу за контрактом?

– За місцем дислокації кожного регіонального управління створено сім центрів комплектування. Для них очільник відомства щороку затверджує план, де визначено показники, за якими вони здійснюють службову діяльність. Торік план було виконано на 95%. Цього року вирішили збільшити план комплектування вдвічі. За результатами першого кварталу, на службу прийнято майже вдвічі більше людей, аніж в аналогічний період минулого року, – близько 900 осіб.

– А часто трапляється, що кандидати не проходять відбір на контрактну службу в ДПСУ?

– Таких випадків чимало, бо ми беремо не всіх. З початку року профвідбір не пройшли близько 250 осіб, внутрішню перевірку – 70 осіб, медогляд – 127 і отримали особисту відмову 152 людини. Тобто близько 600 особам відмовлено у прийомі на службу. Ці люди не задовольняють вимоги до проходження військової служби в ДПСУ відповідно до законодавства. А вимоги у нас досить жорсткі, вони однозначно набагато вищі, ніж у Збройних Силах чи Нацгвардії.

– Які етапи кастингу проходить кандидат і куди може бути направлений?

– Це профвідбір, тестування у психолога, перевірка управлінням внутрішньої безпеки, медичний огляд. І

■ актуально

Прикордонні

ключовий момент – співбесіда. Співробітники центрів комплектування, які направляють кандидата, який успішно пройшов відбір, з оформленою особою справою в той чи інший підрозділ, де він виявляє бажання служити. Керівництво ДПСУ чітко визначило територіальний принцип комплектування. Це з-поміж іншого вирішує і питання побутових умов – людині є де жити. До речі, чимало охочих служити в Донецько-Луганському РУ. Для них вагомими чинниками є і матеріальний зиск, і патріотичні погляди. На сході України щороку відбувається ротація, але спостерігаємо таку тенденцію, що кількість людей, які хочуть залишитися служити там, зростає. Все більшим стає постійний склад, аніж змінний.

чуємо і намагаємося імплементувати в нашу відомчу систему підбору персоналу. Звернулися до міжнародних донорів, аби в майбутньому організувати для представників підрозділів комплектування сучасне навчання, тренінги, щоб у свою діяльність вони могли запровадити новітні конструктивні підходи. До речі, цього року особисто побував на тренінгу для держслужбовців – «Інноваційні технології HR». Там були представлені різні світові програми. Є цікаві моменти, але не все з того ми можемо для себе використовувати як державне відомство.

Завдяки допомозі Міжнародної організації з міграції 2014 року чотири рази відвідували Польщу, де вивчали систему комплектування Прикордонної варти. І дуже багато практичних речей взяли в них.

Людам, які укладають перший контракт, призначається одноразова виплата від 14 тисяч гривень. Це суттєва допомога від держави людині, яка прийшла на військову службу

– Світ змінюється, стають інакшими підходи ейчарів. Чи берете на озброєння сторонній досвід у рекрутинговій роботі?

– Постійно прагнемо бути в курсі подій. Готові до будь-яких нововведень, розглядаємо пропозиції, щоб якісно виконувати наше основне завдання – набір гідних кандидатів. Багато чого запози-

Поляки, які приїжджали до нас із візитом у відповідь, були приємно здивовані, що їхня адаптована до європейських стандартів система комплектування подібна до нашої. Фактично, ті ж етапи перевірки кандидата, ті ж внутрішні тестування. До речі, поляки використовують у роботі поліграф і на ньому відсюють 70% кандидатів. Конкурс у них чималий –

ИЙ КАСТИНГ

15 осіб на місце. У нашому відомстві також застосовується такий вид перевірки, але лише щодо кандидатів для «Нового обличчя кордону». З часом, коли вийдемо на певний рівень укомплектованості кадрами, плануємо зробити його проходження обов'язковим для всіх кандидатів.

– А у нас є конкурс?

– На «Нове обличчя кордону» так. За контрактом конкурсу немає, оскільки ми дещо програємо у мотиваційній сфері. Якщо брати грошове забезпечення військовиків з Прикордонної варти, то воно вище середнього рівня зарплат. Плинність кадрів у них незначна, конкурс дуже серйозний, впроваджуються цікаві технології.

В принципі, у нас гідна та стабільна винагорода для молодшого персоналу – від семи тисяч гривень. Відомство приділяє серйозну увагу саме питанням мотивації персоналу. Упродовж першого контракту без бажання військовослужбовця його не переводять в інше місце. Що стосується служби в зоні ООС, то туди направляють тільки за бажанням після додаткової підготовки. Поступово грошове забезпечення зростає, зараз впроваджено систему диференційованого нарахування. Для того, щоб люди прагнули професійно розвиватися і будувати кар'єру, керівництво запровадило спеціальні надбавки. Більше отримують ті, хто служить у відділах та відділеннях прикордонної служби, тобто безпосередньо на кордоні. Велика увага приділяється будівництву житла для військовослужбовців. Для тих, хто хоче побудувати кар'єру військового, мотиваційна складова досить

сильна. Під час співбесіди звертаємо на це увагу.

Цього року з 1 березня набрала чинності постанова Кабміну про грошове забезпечення військовослужбовців. Там є істотний момент: людям, які укладають перший контракт, призначається одноразова виплата від 14 тис. грн. Це суттєва допомога від держави людині, яка прийшла на військову службу.

Працюємо з людьми, у яких закінчується контракт. Намагаємося їх переконати залишитися. Трапляються випадки, коли люди звільняються, але через деякий час повертаються до нас знову. Взагалі відтік кадрів – найбільш болюча для відомства тема. Що стосується співвідношення відтоку і набору, то, починаючи з цього року, ми дещо вийшли в плюс.

Звільняють військовослужбовців зараз лише після детального розгляду ситуації, як крайній захід, якщо дійсно постає така необхідність.

Центри комплектування розширюють інформаційне поле, приділяючи велику увагу роботі з молоддю, особливо з сільською місцевістю, щоб познайомити з прикордонною службою і поінформувати про набір. Проводять агітаційну роботу в середніх і вищих навчальних закладах, в центрах зайнятості, презентаційні заходи в регіонах ДПСУ. Беруть участь у ярмарках вакансій. В Одесі нещодавно представляли підрозділи спеціального призначення, презентували техніку, нашу екіпіровку, службових собак, що завжди становить інтерес для громадськості.

– Які новітні підходи використовуєте у системі комплектування персоналу?

До нашої розмови долучається полковник Олексій Харченко, начальник відділу організації проходження служби рядовим, сержантським, старшинським складом та координації роботи з добору управління кадрового менеджменту Адміністрації ДПСУ:

– Міжнародна організація з міграції та держдепартамент США надають вагому практичну допомогу у навчанні нашого персоналу, а також матеріально-технічну підтримку. Зокрема, йдеться про обладнання для центрів комплектування, за допомогою якого до єдиної бази підключена вся система набору до «Нового обличчя кордону», де відображаються всі етапи проходження кастингу. Така система функціонує в Києві та Львові, плануємо до кінця року її встановити в кожному центрі комплектування. Це спрощує нашу роботу та допомагає кандидатам вирішити усі питання онлайн, а не ходити постійно в наш офіс.

Основна мета «Нового обличчя кордону», якої домагаємося і ми, і наші західні партнери, – уникнути корупційних ризиків. Наші зарубіжні партнери допомагають нам у створенні такої системи. Без втручання ззовні людина реєструється в системі, отримує про це sms, далі триває етап автоматичного тестування, на результаті якого ніхто жодним чином не може вплинути. Зараз відкрито реєстрацію на автоматичне тестування для відділень інспекторів прикордонної служби «Рава-Руська», «Львів-авіа» та ОКПП «Київ». На черзі – прикордонні підрозділи «Римачі» (Волинська область), «Пархоменкове» та «Шегині» (Львівська область), «Одеса-авіа», «Харків-авіа», «Дніпро-авіа» та інші.

У цьому році з'явилася наша сторінка <https://recruiting.dpsu.gov.ua>. Раніше був просто блог. На ній створено новий блок – коротке резюме, де кандидати зазначають свої контактні дані, звідки вони, де хочуть служити. Ці резюме ми направляємо в регіональні центри комплектування, які попередньо консультують людей. Також тепер є аккаунт у Facebook «Служба за контрактом в ДПСУ», де висвітлюємо, що відбувається в нашому підрозділі комплектування, що нового у законодавстві, актуальну інформацію, працюємо зі зверненнями.

Також нам допомагають наші міжнародні донори, за їхні кошти подається зовнішня реклама на сітлайтах, білбордах, відбувається трансляція радіореклами. З їхньою допомогою зняли кілька цікавих роликів, що транслюватимуться по телебаченню.

У західних колег більше досвіду зі створення іміджевого відео. Зараз популярна VR-технологія, яку запровадила британська армія. Вони знімають відеосюжети так, щоб глядач бачив їх ніби очима дійової особи, яка, приміром, їде в танку. Людина, яка переймається цим дійством, хоче стати особисто його головним героєм. Коли запустили подібні ролики, кандидатів стало суттєво більше. Все залежить від фінансування і від наших можливостей. Зрозуміло, що англіїці або американці з одним з найбільших військових бюджетів у світі, якщо потрібно набрати певну кількість людей, роблять усе залежне, не зважаючи на фінансовий фактор.

Павло Горбатюк:

– Донедавна через брак зовнішньої реклами в інформаційному просторі України ми дуже програвали. Одного сайту із певною інформацією замало для того, щоб рекламувати прикордонну професію серед широких верств населення. Деколи вдавалося домовлятися з органами влади, деякі з них йшли нам назустріч. Деякі відмовлялися, маю на увазі співпрацю на безкоштовній основі. З цього року завдяки підтримці керівництва Служби нам цілеспрямовано почали виділяти кошти, як на забезпечення центрів комплектування, так і на рекламу.

На мою думку, завдяки цим крокам вдасться зробити певний прорив у наборі персоналу і зайняти належні позиції в інформаційному просторі. Розраховуємо, що це найближчим часом дасть свої плоди, і ми вийдемо на очікуваний рівень укомплектованості. ■

Спілкувалася
Тетяна ФІЛІПЕНКО

■ міжнародні принципи

В гостях у КМЄС

ДЕРЖПРИКОРДОНСЛУЖБА ПОСТІЙНО ПРАЦЮЄ НАД РОЗШИРЕННЯМ МІЖНАРОДНОГО СПІВРОБІТНИЦТВА З FRONTEX, МІСІЯМИ EUAM ТА EUCAM, СПЕЦІАЛЬНОЮ МОНИТОРИНГОВОЮ МІСІЄЮ ОБСЕ, А ТАКОЖ ІЗ ПРЕДСТАВНИКАМИ МІЖНАРОДНИХ ПРОЕКТІВ І ПРОГРАМ. ТАК, У КИЄВІ З НАГОДИ СВЯТКУВАННЯ ДНЯ ЄВРОПИ КІНОЛОГИ ДЕРЖПРИКОРДОНСЛУЖБИ З ОКПП «КИЇВ» ВЗЯЛИ УЧАСТЬ У ДНІ ВІДКРИТИХ ДВЕРЕЙ КОНСУЛЬТАТИВНОЇ МІСІЇ ЄВРОПЕЙСЬКОГО СОЮЗУ В УКРАЇНІ (EUAM).

Представники українського прикордонного відомства постійно беруть участь у різноманітних заходах з безпекових питань. Таким чином формується єдине партнерське бачення щодо регіональної безпеки.

Зокрема, з 2016 року триває співпраця у рамках спільного з європейськими інституціями проекту TWINNING, спрямованого на покращення якості перевірки документів і виявлення викрадених автомобілів. Крім того, відомство отримало доступ до баз даних Інтерполу. А за участі експертів EUAM Держприкордонслужба впроваджує кращі практики держав Європейського Союзу щодо реалізації принципів інтегрованого управління кордонами.

Знаковою подією для України стало запровадження безвізу з країнами ЄС. У цьому напрямку прикордонники виконали всі визначені завдання, зокрема, нині ефективно функціонує система біометричного контролю, за якою оформлено більше 500 тисяч українців.

Консультативна місія Європейського Союзу (КМЄС) в Україні офіційно розпочала роботу в Києві 1 грудня 2014 року після Революції Гідності та запрошення від Уряду України.

– Головна мета цього заходу – продемонструвати роботу місії. Тут сьогодні «Діалогова поліція», сервісні центри, прокурорська команда, кінологи Держприкордонслужби, експерти-криміналісти. У нашій місії працюють близько 300 осіб. Вони представляють 28 країн Європейського Союзу, Канади та Норвегії. Ми раді взаємодії з українськими колегами. Головні завдання місії – допо-

мога державним органам України у послідовному реформуванні сектора цивільної безпеки шляхом надання стратегічних консультацій і практичної підтримки, – зазначив під час виступу на заході Голова консультативної місії EUAM Кястутіс Ланчінскас.

– Ми співпрацюємо з Держприкордонслужбою на стратегічному рівні, розробляємо концепцію управління з кадрового менеджменту, проводимо тренінги, – додав він.

Окрім спілкування з представниками EUAM, поліцейськими, прокурорами та дипломатами європейських країн і Канади, відвідувачі побачили показові виступи службових собак Держприкордонслужби кінологів ОКПП «Київ».

Чотирилапі прикордонники перед публікою оглянули ряд контейнерів і валіз, шукаючи наркотичну речовину й вибухівку. Завдяки напруженим тренуванням і своїм здібностям собаки впевнено та чітко позначали місця схованок, чим викликали бурхливі оплески глядачів.

**Наталія УСТЬЯНЦЕВА,
фото Тетяни ФІЛІПЕНКО**

■ СВЯТО

Уперед за мрією!

ЗГІДНО З УКАЗОМ ПРЕЗИДЕНТА УКРАЇНИ ВІД 19 КВІТНЯ 2003 РОКУ, ДЕНЬ ЄВРОПИ В УКРАЇНІ ОФІЦІЙНО ВІДЗНАЧАЮТЬ ЩОРОКУ У ТРЕТЮ СУБОТУ ТРАВНЯ ЯК ДЕНЬ СПІЛЬНИХ ЦІННОСТЕЙ ТА ІСТОРІЇ УСІХ НАЦІЙ ЄВРОПЕЙСЬКОГО КОНТИНЕНТУ.

забарвлення, оскільки мало формувати громадську думку стосовно підтримки вступу до Євросоюзу.

Протягом десятиліття Європа була для нас своєрідною недосяжною мрією. Саме євроінтеграція стала каменем спотикання для України у доленосних 2013 – 2014 роках. Власне, за європейський вибір та європейські цінності стояв Євромайдан. А після Революції Гідності європейський стратегічний курс став очевидним вибором усього українського народу.

Першим кроком до мрії стало підписання Угоди про асоціацію між Україною та Європейським Союзом. А 6 квітня 2017 року Європейський парламент більшістю голосів ухвалив історичне рішення про надання безвізового режиму для наших громадян.

Після здобуття незалежності наша держава ухвалила стратегічний курс на євроінтеграцію та висловила наміри якнайшвидше приєднатися до Європейського співтовариства.

До речі, Україна – єдина країна – не член ЄС, у якій на державному рівні відзначається День Європи. До 1997 року свято мало переважно культурно-мистецьку спрямованість і обмежений характер. Проте з 1997 року святкування набуло політичного

На світовій арені своїми перемогами та здобутками ми все більше відкриваємо Україну для Євросоюзу. Вже двічі наша держава була музичною столицею, провела Євробачення у 2005 й 2017 роках, Чемпіонат з футболу «Євро 2012» та багато інших європейських заходів. Цього року в Києві пройде фінал Ліги чемпіонів УЄФА за участі найсильніших клубів Європи «Реал Мадрид» та «Ліверпуль». Це все результати нашої співпраці з європейським товариством.

У День Європи представництво Європейського Союзу в Україні разом із Консультативною місією ЄС організувало насичену програму для киян та гостей міста. Цілий спектр різних заходів і мистецьких подій розпочався зранку на Софійській площі. В офіційній програмі взяли участь почесні гості: керівництво держави та міста, а також послы держав-членів ЄС. У рамках відкриття за участі оркестру та хору пролунали пісні кожної країни-члена Євросоюзу. Крім того, в центрі столиці облаштували «Європейське містечко» з павільйонів, що представляють Україну та кожну

державу-члена Євросоюзу, Єврокомісію та міжнародні організації. У них презентували географію, культуру, історію найбільших міст, сувенірну продукцію та національні страви.

Звернувшись до наших співвітчизників, які прогулювалися Києвом, тримаючи у руках прапорці Євросоюзу, і відзначали це свято, я запитав: що для них є Європа, і чи є Україна Європою? Відповіді були різні, однак декілька слів постійно повторювалися. Це слова про Україну, про її незалежність, про її народ, який прагне кращого майбутнього та крокує впевнено до нього. А найголовніше, що Україна – це Європа! Які б ми не були різні, які б не переслідували цілі. Усі ми – українці, і прагнемо лише одного – бути вільними й жити в мирі на нашій землі.

Україна зробила свій вибір на користь європейської інтеграції. Я пишаюся українцями за їхню рішучість бути сильними перед обличчям зовнішньої загрози та впевнено будувати найкраще майбутнє для своєї країни!

Владислав ДУБЕНКОВ

■ зелені свята

Свято літа, душі і серця

ПРАЗНИК ТРІЙЦІ, ПІСЛЯ РІЗДВА ТА ВЕЛИКОДНЯ, – ОДНЕ З НАЙШАНОВАНИШИХ І УЛЮБЛЕНИХ СВЯТ В УКРАЇНІ. ТРІЙЦЮ ПРАВОСЛАВНІ ВІДЗНАЧАЮТЬ НА П'ЯТДЕСЯТИЙ ДЕНЬ ПІСЛЯ ВЕЛИКОДНЯ, ТОЖ ПО-ІНШОМУ ЇЇ НАЗИВАЮТЬ П'ЯТИДЕСЯТНИЦЕЮ. САМЕ НА П'ЯТДЕСЯТИЙ ДЕНЬ ПІСЛЯ ТОГО, ЯК ХРИСТОС ВОСКРЕС, ЗДІЙСНИЛОСЯ ТЕ, ЩО ВІН ПООБІЦЯВ ПЕРЕД СВОЇМ ВОЗНЕСІННЯМ. В ОБРАЗІ ПОЛУМ'ЯНИХ ЯЗИКІВ, КОТРІ СВІТИЛИ, АЛЕ НЕ ОБПІКАЛИ, НА АПОСТОЛІВ І ДІВУ МАРІЮ ЗІЙШОВ СВЯТИЙ ДУХ. ТАК ПЕРЕД ХРИСТІЯНАМИ РОЗКРИЛОСЯ ТАЇНСТВО ЄДНОСТІ ОТЦЯ, СИНА ТА СВЯТОГО ДУХА В ЄДИНОСУЩНІЙ, РІВНОСИЛЬНІЙ І БЕЗНАЧАЛЬНІЙ ТРІЙЦІ. У НАРОДІ – ЦЕ ЗЕЛЕНІ СВЯТА.

Сьогодні це свято хвилює нас так, як і наших далеких предків. Адже в ці теплі дні дерева й рослини перебувають у своєму розквіті. Природа квітне, неначе стверджує: життя яскраве і вічне.

З ІСТОРІЇ

Цього дня на апостолів та учнів Христових зійшов Дух Святий, той Дух, сходження якого обіцяв Христос ще перед Своїми стражданнями в Гефсиманському саду: «Краще для вас буде, коли Я піду до Отця, і прийде Утішитель – Дух істини, якого пошлю від Отця». І ось, коли Господь вознісся на небеса, він послав Свого Святого Духа на учнів і апостолів. Власне, звідси пішла назва свята – День Святої Трійці. Згідно з християнськими уявленнями, Трійця – це три обличчя Бога – Бог-Отець, Бог-Син, Бог-Дух Святий.

А на місці сходження був збудований перший християнський храм. З того часу Трійця вважається днем народження християнської Церкви, що була створена сходженням Святого Духа. Бог уже ніколи не полишав світ, був присутній у ньому в Іпостасі Духа. Згідно з іншою легендою, саме цього дня Господь сотворив Землю і засіяв її зеленню, яка є символом життєдайності Святого Духу.

Дуже давній народний дохристиянський празник Зелені свята символізує остаточний прихід літа. В його основі тисячі років лежали культ рослини та магія заклинання майбутнього урожаю. З цим пов'язані барвисті та поетичні народні обряди і звичаї.

СВЯТКОВИЙ ТИЖДЕНЬ

Починався Зелений тиждень із четверга. Напередодні неділі, у суботу, що називається Зеленою або Клечальною, обов'язково прикрашали подвір'я та господарські будівлі клечанням. Напе-

редодні Дня Святої Трійці, в суботу, до схід сонця дівчата й молодиці йшли рвати запашні трави: чебрець, полин, любисток. Вечері квітчали хати зеленим гіллям клена, липи, акації, ясеня, горіха, дуба. Перед дверима будівель, на воротах, в оборі ставили гілля осики. Уся ця зелень зветься клечанням, а неділя Зеленого тижня – Клечальною. Гілки встромляли в стріху, на воротах, біля вікон, за ікони. Букети з півонії, лілеї, фіалки, волошок ставили на столі та підвіконні. Підлогу або долівку в хаті встеляли запашними травами: папороттю, любистком, м'ятою, пижмою, татарським зіллям – айром. У народі – це лепеха, що дісталася селянам від татаро-монгольського нашествия. Татарське зілля монголи вважали культовою рослиною і свято вірили, що водойми, в яких росте айр, – чисті, й воду з них можна пити. Тому завойовники розкидали у водойми шматочки кореневища айру. Так він і прижився у нас, на болоті в заростях айру менше роїться комах, ніж на інших берегах.

Селяни вбирали гіллям зелені оселю і подвір'я й цим самим освячували своє обійстя, очищали його від усіх злих сил. Під іконами запалювали лампадку або свічку, тьмяне світло якої, пробиваючись крізь густу зелень, дарувало почуття спокою та благоговіння. Троїцьку клечальну зелень згодом використовували для приготування лікувального купелю.

Клечальна субота належить до поминальних. Душі померлих православні поминають саме під час Зеленіх свят, адже в цей період починає

цвісти жито, а за давніми народними віруваннями під час цвітіння хлібних злаків прокидаються померлі предки, які постійно охороняють свій рід, дбають про врожай і допомагають у всіх справах своїм нащадкам.

ДУХОВНА ОПОРА ЛЮДИНИ

Як всі інші празники наших пращурів, Зелені свята базувалися на хліборобських традиціях сонячного циклу. Проте окрім культу Сонця і померлих предків, в основі цих свят лежав ще й культ дерева і квітів. Можливо, тисячолітня традиція прикрашати житло і була пов'язана саме з цим. Навколишня природа була духовною опорою людини.

В Україні найбільше шанують такі дерева як дуб, ясен, явір, тополя, береза і липа, тому саме вони є окрасою Зеленіх свят. По клечання до лісу їхав старший родини. Клечання забирала в хату, стайні, хліви, несли в комори, клуні, на пасіку. На думку наших пращурів, у деревах оселялися душі рідних – померлих дідів-прадітів. Дід-Ладо – добрий дух предків – опікунів роду – разом із гіллям-клечанням приходив до господи.

Для наших пращурів літні дерева, особливо дуби, були священними, їм поклонялися. Це ж стосувалося гаїв, озер, криниць і річок. Одним словом, навколишня природа була духовною опорою людини.

ТРАДИЦІЇ ТРІЙЦІ

У неділю зранку люди вбиралися у святковий одяг і йшли до церкви, яку також пишню оздоблювали гіллям

дерев і квітами. Служба на Трійцю в православних храмах – одна з найбільш урочистих. Іконостас, прикрашений зеленими гілками на знак радості, що Господь Своїм Святим Духом привів людей до нового життя, вражав кожного з мирян.

Після літургії під час хресного ходу священники кропили свяченою водою криниці та господарські споруди, аби позбутися «нечистої сили в хаті».

Після церкви дівчата йшли на поля, на левади чи в ліс і там завивали вінки з конвалії, незабудок, чебрецю, до яких вплітали і полин. Вони в українських народних обрядах є символом великої пошани, а також свідченням молодості й чистоти. Крім того, вінок із живих квітів, за народними уявленнями, – це захист від злої напасти. Після церкви дівчата і хлопці йшли в ліс, де відбувалися ігри, хороводи, співи, жарти. Дівчата вибирали з довгим і тонким гіллям берізки і на самому дереві з того тонкого гілля завивали вінки і співали:

...Ой, зав'ю вінки та на всі святаки,

Ой, на всі святаки, на всі празники...

Хлопці обережно відламували їх, давали дівчатам, а ті несли вінки з піснями додому, щоб ввечері пустити їх на воду. В кого вінок не зів'яне, тій судилося довго жити. Чий попливе – та щастя матиме, чий потоне – на біду. Після пускання вінків на воду хлопці й дівчата збиралися на вигоні та співали.

На Трійцю традиційно годиться накрити святковий стіл для родини та друзів, а також пригостити нужденних. Як, наприклад, це робилося у давнину, коли кожна господиня мала напекти калачів на милостиню.

Понеділок після П'ятидесятниці споконвіку називається Духовим днем. Під час служби передусім прославляють Святого Духа. Потім господарі запрошують священників на поля й разом моляться, аби Господь благословив майбутній урожай. Цей час обрали саме тому, що «після Духова дня не тільки з неба, а й від землі тепло йде».

Троїцькі розваги починалися з понеділка і тривали цілий тиждень.

Зелені свята відкривали ворота справжньому літу. «Трійця, – казали в народі з цього приводу, – трьома святами багата: квітами, травами й рум'яним літом».

Зелена субота здавна вважається поминальним днем. Цього дня поминають також тих, хто згинув безвісти десь у далеких краях. Неодмінно ж – героїв-воєнків, котрі віддали життя за волю, честь і славу рідної землі.

Сьогодні це свято хвилює нас так, як і наших далеких предків. Адже в ці теплі дні дерева й рослини перебувають у своєму розквіті. Природа квітне, неначе стверджує: життя яскраве і вічне.

У ці дні в кожній оселі має бути святково й зелено, а в душі – радісно і світло!

Світлана ДЕЙЧУК

■ спорт

До перемоги!

СПОРТСМЕНИ-ПРИКОРДОННИКИ ВИБОРОЛИ ПРИЗОВІ МІСЦЯ НА ЧЕМПІОНАТІ ЄВРОПИ З БОРОТЬБИ САМБО.

За підсумками чемпіонату Європи серед чоловіків та жінок, що проходив з 17 по 21 травня 2018 року в м. Афіни (Греція), спортсмен-інструктор команди Спортивного комітету Держприкордонслужби Олек-

сій Ніженко виборов бронзову нагороду у ваговій категорії до 82 кг. Крім того, військовослужбовці Чопського прикордонного загону Василь Потокий та Василь Середюк завоювали звання чемпіонів Європи у командній естафеті (поштовх). А військовослужбовець Харківського прикордонного загону прапорщик Ольга Масловець стала чемпіонкою Європи серед ветеранів у ваговій категорії понад 68 кг.

Вітаємо переможців!

Людмила ТКАЧЕНКО

■ від щирого серця!

Щиро вітаємо чоловіка, батька, дідуся, сина, брата, друга та колишнього колегу по службі **КИРПУ Валерія Івановича**, ветерана військової служби, старшого прапорщика з 50-річчям!

50 – не привід для печалі,
50 – це зрілість золота.

Хай до 100, а може ще і далі,
Йдуть, не оглядаючись, літа,
Нехай Вам Бог зішле ще здоров'я і сили,
Весна дарує молодості цвіт,
Щоб Ви добро на цій землі творили
З любов'ю в серці ще багато літ!

Батьки, дружина, діти, онуки,
брат, товариші та колеги по службі

■ змагання

Випробування на міцність

У МІСТІ ЛЕВА СТАРТУВАВ ЧЕМПІОНАТ ГРОМАДСЬКОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ «ФІЗКУЛЬТУРНО-СПОРТИВНЕ ТОВАРИСТВО «ДИНАМО» УКРАЇНИ» З ПОЛІАТЛОНУ. УЧАСНИКИ ЗМАГАНЬ ПРЕДСТАВЛЯЮТЬ ПРАВООХОРОННІ ОРГАНИ, НАВЧАЛЬНІ ЗАКЛАДИ, РЯТУВАЛЬНІ ТА ІНШІ СПЕЦІАЛЬНІ СЛУЖБИ.

Урочисте відкриття чемпіонату відбулося за участі голови спортивного комітету Держприкордонслужби Миколи Подоляка. До команди прикордонників увійшли спортсмени з різних регіональних управлінь та Національної академії Держав-

ної прикордонної служби України ім. Б. Хмельницького.

Протягом двох днів учасники змагань виборюватимуть першість з плавання, стрільби та бігу на різні дистанції.

Ярослава МЕЛЬНИК

Державна прикордонна служба України запрошує на військову службу за контрактом

СЛУЖИТИ,
ЗАХИЩАТИ,
ДОПОМАГАТИ

(044) 527-67-17, 527-67-41, (099) 709-15-91, м. Київ, вул. Світла, 6

Засновник:
Адміністрація
Державної
прикордонної
служби України

Видається
з липня 1943 року

ПРИКОРДОННИК
України
Свідоцтво про реєстрацію:
КВ № 8071 (28.10.2003 р.)
Передплатний індекс:
61023

Головний редактор
Микола ЗОРИК
Літературний редактор
Леся МЕДВЕДЕНКО

Чергова по номеру
Тетяна ГАЙДА

Тижневик надруковано у друкарні ТОВ «Мега-Поліграф»
Адреса: м. Київ, вул. М. Вовчка, 12/14. Тел.: 581-68-15

Замовлення: 61948
Наклад: 5800 прим.

З питань розміщення реклами звертатися у Головний центр стратегічних комунікацій ДПСУ за тел.: (044) 239-84-75

Відповідальність за достовірність фактів, цитат, власних назв та інших відомостей несуть автори публікацій, а рекламної інформації – рекламодавець. Редакція не листується з читачами. Редакція може не поділяти точку зору автора. Рукописи не повертаються і не рецензуються. Редакція залишає за собою право редагувати матеріали. При використанні наших публікацій посилання на газету обов'язкове.

Наша адреса:
02099, м. Київ,
вул. Ялтинська, 11

Тел./факс:
566-43-30 (багатоканальний)
527-66-73, 239-85-77

E-mail: redactor@dpsu.gov.ua
kordo@ukr.net